

TARA NOASTRA

REVISTĂ SĂPTĂMÂNALĂ.

Abonamentul:

pe 1 an 6 cor.
pe 1/2 an 3—
pe 1/4 an 1-50

ROMANIA:

pe 1 an 10 lei
pe 1/2 an 5—

Redacția
și
administrația

SIBIU
NAGYSZEBEN
strada Morii 8.

Un eveniment politic.

Succesele noastre în politică sunt așa de slabe și atât de rare, încât se aseamănă în cele mai multe cazuri unor scurte clipe de speranțe, ivite pe urma vre-unei întâmplări neatârătoare de voința noastră. O slăbire a partidelor ungare, o schimbare de situații în Austria, vre-o manifestare din partea cercurilor Dinastiei, sunt toate evenimentele de cari se leagă credința noastră în mai bine. Noi înșine suntem atât de neutralizați, încât de ani încoace nu am putut da probe, prin vre-un triumf oarecare, că am reuși să ne facem singuri drepte.

În asemenea condiții fiind, e natural că noi nu putem face decât o politică de alianță. Avem pe partea noastră pe toți cei părtași la aceleși stări vitrege din țară, pe naționalități. Și mai avem cu noi pe toți cei din afară de statul ungar, cari desaprobă politica fără cap și țintă a majorităților guvernamentale din Budapesta. Succese politice reale noi numai cu acești aliați putem să obținem.

Privită vizita Moștenitorului nostru de Coroană la Sinaia din acest punct de vedere, ea constituie un eveniment de întâia însemnătate. În istoria contemporană a mișcărilor noastre sociale, nu găsim un al doilea eveniment, cu care am putea asemăna această vizită sub raportul ei politic.

Nu că am vedea în Alteța Sa, arhiducele Francisc Ferdinand și în cei din anturajul Său niște aliați absoluți, gata a ne acorda favoruri în detrimentul altor neamuri din acest stat. Nici că am avea dreptul să credem, că de-acum înainte orice suferință încetează și sfântul Duh al păcii se va coborî între noi. Dar rămâne cert că după atâția ani de secetă a căzut întâia ploaie binefăcătoare, că după o lungă epocă de sterilitate politică un câștig moral netăgăduit ne-a venit din partea înaltului oaspe dela Sinaia. Și asta e ceva. Dați însetatului călător prin pustie întâiul izvor de apă și i-ați dat viață, i-ați dat totul.

Ceeace dă un înțeles adânc acestei vizite este mai întâi căldura ce s'a stabilit în legătura celor două Dinastii, română și Austro-Ungară. Câtă vreme între reprezentanții acestor două familii și între statele lor vor dăinui relațiuni ca cele manifestate la Sinaia, noi nu ne putem închipui că soarta noastră să nu meargă spre mai bine, căci ar fi nefiresc ca să se mențină o prietenie cu un preț atât de mare, cum ar fi sacrificarea milioanei de Români din imperiul Habsburgilor. Și dimpotrivă, ne dăm bine seama, că celce în jurul Său, în fața pitorescului castel dela Sinaia, a văzut acel popor sănătos și inzestrat cu atâtea frumoase calități, nu va fi stat și nu va sta nici un moment la îndoială, că frații celor adunați acolo, noi Români de-aici și cei din Bucovina, merităm o soartă egală în privința libertăților politice și sociale.

Foarte elocventă faptă a Alteței Sale a fost apoi primirea omagiilor ce i-s'au adus pe pământul României de către Români ardeleni. N'a fost aceasta o demonstrație, nici vre-un act de conjurație politică, ci pur și simplu un obicei european de a-și saluta suveranul, sau pe viitorul suveran. E de necrezut aproape, dar totuș e o realitate: noi Români aici acasă am fost în timpul din urmă sistematic împedecați dela o atât de pacinică manifestație omagială către Domnitor. A trebuit să trecem pe un pământ neutru pentru a ne relua relațiile cu Dinastia noastră. Iar modul cum s'a făcut și primirea binevoitoare de care s'au împărtășit talmăcitorii credinței noastre către Tron, a căzut în vagul de astăzi și în mijlocul desăvârșitei desorientări, ca o rază de lumină, de care trebuie să ne conducem.

Evenimentul acesta pe cât ne-a întărit moralul nostru, pe atât de mult a scos însă din țâțâni pe adversarii noștri maghiari. Ziarele și oamenii lor politici se dedau unor apucături vinovate. Stăpânite de un nervosism extrem, aceste ziare calomniază, agită împotriva Arhiducelui și a Românilor. E la rândul nostru să ne arătăm demni. Să lăsăm să treacă furtuna, nepăsători de amenințările lor, — și în schimb să trecem la fapte, cultivând și dezvoltând sămânța, care s'a semănat la Sinaia, — stând neclintiti și pururea credincioși în jurul Dinastiei Habsburgilor și așteptând din partea lor ceasul sfinte dreptăți.

FOILETON.

Carpații.

Înfrigurat și dornic de dreptate,
Ca la un sfânt hirotonit de Soare,
Venit-am azi la voi — păstori ai vremii —
Să mi luminez întunecatul suflet.

Vreau toată legea noastră, sfărâmată,
Prăpastia ce 'n adâncimi ne 'nghite
Și sângele ce ni se bea mișelnic —
Să le 'nțelegeți munților-odată!

Vreau lacrimile-a unui neam ce plânge
Să le 'nchiegați în piepturile voastre,
Să le 'ncălziți, sprijinitori de ceruri:
Sunt suflete-obidite, cari așteaptă!

Și ca ecou durerea-mi să găsească
În inimile voastre fulgerate,
Priviți-mi corpul istovit de rane,
Carpaților, vă oglindiți în mine!

... Din creștetele voastre, înfrățite
Cu 'mpărăția lumilor albastre,
De-aici de unde Soarele răsare,
Văd mai aprinse patimile lumii!

Aud și glasul Insetat de mamă
Al vechei Romi!... și 'n zarea 'nseninată,
Ca 'n visuri ce ne mângâie vieța,
Făclii aprinse pentru noi, descopăr!

Și zările mărindu-și orizontul,
Văd risipiți în lumea 'ncăpătoare
Copii din legea noastră, sfânt'-odată:
Le-aud frățescul strigăt... și mă doare!

Văd umbre-apoi întunecate, șterse,
Cutreerând hotarul ce străbunii
L'au apărut cu stăvilă de inimi —
Barbare legi și datini, umplu cerul!

Din văile ce-odinioară glasul
Dumnezeit al lui Mihai, sunat-a,
Aud acuma vaiete de moarte
Și zăngăniri de-ucigătoare lanțuri!

Văd suflete 'nsetate de lumină
Spășind păcatul: de-a fi privit cerul!
Biserici văd în flacări și-aud onutul
Scoțând, sfâșietor, din oase, muget!

— Din casa ta vor să te scoată-acuma
Și oerșetoare, să te dea pe uliți,
Pe tine ce 'ntrupezi cu flacări, doina,
Ce 'n rugăciuni faci să tresalte pieptul!

Străini, veniți cu vânturile 'n țară,
I-aud cum vor să-ți adâncească groapa,
Ca s'amuțesti de-apururi, sfântă limbă,
De neamurile toate proslăvită!

Și 'n iadul ce se cascade dinainte-mi
Îngrozitor: un cimitir luminii,
Eu văd păgâni, cum dela sânul mamei
Copii-i smulg, hrănindu-se cu dâșii!

Și noaptea tot mai mult oprindu-și pașii,
Aud un neam întreg plângându-și soarta, —

Ca apele 'n vâltoarea 'nfometată,
O lume 'ntreagă-o văd murind acuma!

... S'a stins lumina 'n mine... ca pe-o umbră
Ne'nsuflețită, firavă și rece,
Mă 'nghite-acuma noaptea... — Cine poate
S'oprească timpu'n loc, și să-l îndrepte?!

— La voi venit-am rugător, sfielnic.
Cu ochii mei îngândurați, la poarta
Neclătinat'-a inimilor voastre
Eu bat acum, cerându-vă dreptate!

Voi știți Carpați o'al nostru e pământul
Și cerul ce ne-acopere, i-al nostru —
De ce nu spuneți voi odată lumii
Cu-i cerul hărăzit-a țara asta?!

De ce nu spuneți voi, ce mărturie
La plămădirea noastră vite'easecă,
V'a semănat natura 'mbogățită —
Cine-i stăpân și domn cât ține zarea?!

— De mii de ani, Carpaților încingeți
Cu brâu etern mijlocul nostru falnic!
De mii de ani, ca mamele păgâne
Voi alăptați din pieptu-vă, izvoare!

Și totuși niciodată, furtunatic,
Atâtor veacuri ce-au trecut neroade,
Voi nu le-ați spus porunca noastră sfântă!
— De-o spuneți azi, Voi, desrobiți o lume!...

D. Marcu.

Sfătoșenie săsească.

Cu atitudinea politică a concetățenilor noștri sași suntem de mult lămuriți. Cu toate schimbările de situații și cu toate agresiunile îndreptate și împotriva lor, nimeni nu i-a putut scoate din tactica lor de rezervă și de duplicitate. Ei sunt fataliști și cred într'un fel de ultim destin: întâmplă-se orice, noi stăm și ne așteptăm pacinici soarta ce ni-a fost scrisă.

Convins că nimic nu-i poate abate pe Sași dela tradițiile lor, celelalte naționalități din patrie își merg deci drumul lor și lucrează singure pentru îndreptarea stărilor insuportabile din regatul ungar. Din partea Sașilor celelalte naționalități nu mai pretind deci nimic, nici prietenie, nici colaborare, ci un singur lucru, și acesta cu totul categoric: să se abțină a ne încrucișa drumurile. Dacă în opera de transformare a vremii de urgență într'o epocă de politică rodnică pentru țară, Sașii nu pot să fie de ajutor, li s'a pretins cel puțin să observe o pasivitate pe toată linia și să nu tulbure această armonică lucrare a naționalităților.

Se întâmplă însă că, în mod intenționat sau nu, ei își uită de această firească îndatorire și, unde numai pot, își vâra și ei mâna tulburătoare, pentru a face un act de solidaritate cu politica ungurească. Presa lor, în loc de a tăcea cinstită acolo unde nu poate fi leală, ia partea presei ungurești și se face ecoul tuturor infamiilor trâmbitate de organele budapestane împotriva noastră.

Astfel a fost în cazul recent cu vizita Moștenitorului la Sinaia. Ne-au surprins cu desăvârșire două articole ale celui „Kronstaedter Zeitung“, în coloanele cărui ne obi-cinuise să vedem un spirit mai tânăr și mai demn. Un politician sas din tagma sfătoșilor prudenți și circumspecți se revoltă acolo în po-triva felului cum România actuală se interesează de soarta noastră și face apel la oam-enii noștri politici de-acă să refuze sprijinul moral din România, cum a fost de pildă in-tervenția medicilor Români. Acelaș sfătos nu-mește pe ardelenii stabiliți în regatul român niște „desperați“, cari prin prezentarea lor înaintea Moștenitorului de coroană austro-ungar au făcut un rău enorm Românilor din Un-

garia. Năcăjitul sas prevede că din cauza acestor „greșeli“ politice se va deslănțui acum furia partidelor ungurești în po-triva noastră și aceasta cu drept cuvânt, deoarece noi nu eram prin nimic îndreptățiți să ne purtăm cu atâta „antipatie“ în contra Maghiarilor. Zice că, afară de politica de maghiarizare prin școale, noi nu avem nici un alt motiv de seamă pentru a ne plânge...

Sunt aceste niște sfătoșenii ridicole, în cari nu vedem decât o evidentă rea-voință din partea ziarului săsesc. Sașii ne cunosc bine și știu că nu e nimic necorect în rela-țiunile politice dintre noi și frații noștri din România. Dar dacă ei totuș se ocupă în acest mod ticălos despre noi, însinuând lucruri ne-adevărate și cu destulă necuviință, o fac pen-truca să nu scape nici această ocazie de a se recomanda binevoitoarei atențiuni a guvernului unguresc. Așa este vechiul lor sistem de a în-vârți doi bani în trei pungi, de a pescui în apă tulbure și a profita de orice situație a celor indicați să le fie tovarăși de muncă, precum le sunt și de suferință.

Nu încapă îndoială că astfel de atitudini ale Sașilor **ne supără**, mai ales când e vorba de un fapt ca vizita Moștenitorului Coroanei la Sinaia, de care ar fi avut și Sașii motiv să se **bucure**. Dar ne mângăiem cu convin-gerea, că într'un viitor oare-care însăși mâna asta de Sași sfătoși din mijlocul nostru va recunoaște rătăcirile ei de astăzi.

Un congres Aromânesc. Aromânii dau semne de viață. Aflăm că e vorba să se ție un congres al lor în Bitolia. După informațiile noastre, congresul se va ține în ziua de 10 Iulie, care co-incide cu aniversarea proclamării constituției în Turcia. Vor participa reprezentanții tuturor comunităților românești din Macedonia. Cu această ocazie aromânii țin să-și manifeste sentimentele lor de dragoste și recunoștință față de eroii li-berității publice și totodată, e vorba să se di-scute asupra mijloacelor de întrebuițat pentru propășirea și izbânda cauzei naționale. Credem că nimenea nu va tăgădui importanța extraordi-nară a unui asemenea congres. E întâia dată când poporul macedonean, favorizat acum de noile împrejurări politice și nevrând să rămăe mai pe jos de celelalte naționalități, se pregă-tește pentru o manifestare, colectivă, de al cărei succes atarnă viitorul său.

Ce învățături tragem noi din alegerea dela Caransebeș?

Știm cu toții dealtfel și figurile mari cari au ilustrat-o și cari de dincolo de viață tot mai luminează, ne-o re-petă pentru a miia oară, că biserica — numai biserica — a păstrat până în zi-lele de astăzi, neprihănit, neamul Ro-mânesc.

Toate năvălirile ne-au inundat; fur-tuni vitrege ne-au smuls cu nemiluita, ramurile; inghiețurile mănioase și arși-tele grozave s'au deslănțuit lacome pe întinsul închegărilor noastre! Se vor fi clătinat multe'n noi și se vor fi strâmbat și diformat multe suflete peștițe, în vreme ce biserica, ca și stâncile uriașe din mare, spârgea, nimicindu-le, rând pe rând, cu putere înoință, toate valurile potrivnice neamului nostru...

Popoarele mici, a căror existență e lăsată întâmplării; popoarele subjugate, al căror umăr sprijinesc regatele și îm-părățiile, ca și neamurile risipite, — tu-turor acestora, pentru a-și putea păstra neatinse datinile lor, legea și limba lor, le trebuie un razim. Dimprejurul, dinaintea sau din mijlocul lor, acest razim trebuie să se înfăptuiască. Pe toți îi stăpânește acelaș vis, tuturor aceiaș aurora le su-râde. Unii caută razimul în cultură, alții într'un șovinism nebun; unii îl găsesc în farmecul idealurilor, alții în credință.

Existența Românismului din Ardeal trebuie căutată în biserică. Acolo trebuie căutată și lumina și energia și și mân-tuirea lui!

Se împlinește anul aproape, decând în dieceza Caransebeșului, atât de pacinică și de disciplinată cândva, s'au ivit câteva apariții ciudate: figuri bisericesti altcum, slujitoare la acelaș altar și părtașe ace-lorași dureri, cari au căutat și mai caută încă, să introducă acolo de unde așteptăm să ne vie binecuvântarea cerului și harul Dumnezeesc, — spiritul Satanic.

Oscar Wilde.

Balada temniței din Reading.

(Din nou s'a răspândit svonul că Oscar Wilde, ma-rele scriitor englez, n'ar fi mort și îngropat la Paris, — ci trăește în Italia, unde scrie, sub pseudonim, romane pentru un editor american.

Adevărat ori nu, svonul acesta face mare senzație și aduce iarăși pe buze numele celebrului Petroniu al vea-cului XX-a, cum a fost numit Wilde.

Publicăm în numărul acesta și-n cel viitor traducerea capodoperei sale „Balada din celula dela Reading“, — baladă scrisă după ce-a eșit din temniță.

Traducerea e făcută de d. Adolphe Clamet, publicist parizian, care a tradus în franțuzește operele de seamă ale lui Eminescu, Delavrancea și Caragialle.

I.

In Memoriam

C. T. W.

Cât-va timp Cavalier al Gardei Regale. Executat în închisoarea Maiestăței Sale, la Reading, Berkshire, în 7 Iulie 1896.

Nu mai purtă tunica stacojie, căci sângele și vinul sunt roșii, iar pe mâni aveă sânge și vin când l-au găsit cu moarta, sărmana moartă, pe care o iubea și pe care o ucisese în patu-i.

Umblă printre preveniți într'un costum ce-nușiu — ciorșăit; pe cap o caschetă de crichet; pasul său părea ușor și vesel; dar nici odată n'am văzut om privind cu atâta dor lumina zilei.

Nici odată n'am văzut om privind cu un ochiu atâta de deschis micul cort albastru pe care pri-sonierii îl numesc cer, — și fiecare nour ce plutea și trecea ca niște pânze argintii.

Mă preambulam cu alte suflete chinuite într'o altă curte și mă întrebam dacă acest om făptuise multe sau puține rele, când îndărătul meu un glas murmură în taină: **acesta va fi spânzurat.**

*

Ah! Christ! Inșă-și zidurile închisoarei fără de veste păreau că se cutremură, iar cerul deasupra capului meu deveni ca un coif de oțel arzător; și cu toate că nu eram decât un suflet chinuit, chinul meu nu-l puteam simți...

Am știut numai ce gândire gonită grăbiă pasu-i și pentru ce privea obositoarea lumină a zilei cu un ochiu atât de deschis; omul ucisese ce a iubit: și de aceia trebuia să moară.

Totuș fiecare om ucide ce iubește și fi-care s'o știe: uniiucid cu privire de ură, alții cu cu-vinte mângăitoare, lașul cu un sărut, omul viteaz cu spada!

Unii îșiucid iubirea când sunt tineri, alții când sunt bătrâni, unii o sugrumă cu mâinile Dorinței, alții cu acelea ale Aurului; cei mai buni întrebui-țează cuțitul, căci grabnic răcesc morții.

Iubim prea puțin sau iubim prea multă vreme, cumpărăm iubirea sau o vindem; câte-o dată co-mitem fără de legea lăcrământ, uneori fără un

suspîn, căci fiecare dintre noi ucide ce iubește, to-tuș nu fiecare trebuie să moară

Fiecare nu moare de moarte înfierată într'o zi de sombru nenoroc, nu are laț în jurul gâtului, nici mască pe față; și nu simte sub pardoseală picioarele ajungându-i în gol.

Fiecare nu locuiește cu oameni tăcuți ce-l pân-desc zi și noapte; ce-l pândesc când ar dori să plângă sau când încearcă să se roage; ce-l pân-desc ca singur să nu sustragă prada închisoarei.

Fiecare nu se trezește în zori ca să vadă în-grozitoare figuri adunate în celulă, Duhovnicul ce tremură investmântat în alb, Șeriful sever cu căință și Guvernorul în negru ceremonios cu față galbenă de Judecata din urmă.

Fiecare nu se scoală cu o grabă mloasă ca se îmbrace hainele de condamnat, pe când doctorul cu gura grosolană îl mănâncă din ochi luând note de fiecare gest caraghios și de fiecare contracțiune nervoasă, răsucind un ciasornic al cărui tic-tac isto-voit sună ca loviturile sugrumate ale unui ciocan îngrozitor.

Fiecare nu cunoaște setea desgustătoare care înnisipează gâtulejul, înainte ce călăul cu mânușile-i de piele groasă nu se furișază prin ușă și-l leagă cu trei curele, ca nici odată gâtuleju-i să nu mai aibă sete.

Fiecare nu se pleacă să asculte psalmodia Ofi-ciuului Morților, iar pe când teroarea sufletului său îl asigură că nu este mort, dânsul nu întâlnește în

Nu există draci, precum nici sfinții nu sunt după închipuirile noastre! Ceia-ce voiau să introducă oamenii lui Burdea, în episcopia Caransebeșului, eră mult mai urât, mai hrăpăreț și mai monstruos, mult mai demn de trăsnetile cerului, decât Diavolul!

Și s'a întâmplat contrarul...

Nu s'a pierdut încă Banatul! Siegescu poate să-și ducă sufletul prostituat pe toate culoarele parlamentului maghiar. Poate fi primit și invitat la toate mesele, alintat și giugiulit cu toate vorbele dulci. Această intrupare a rușinei, poate să uite cât pofteste mila neamului din care a trăit, poate vorbi profesorilor și elevilor români nu numai limba lui Arpad, dar și pe aceea a Hontotoșilor, — Banatul nu e pierdut!

Oravița, rămâie în umbra și'n păcatele ei, ispășiască-le sau mai nască încă un Siegescu, — Banatul nu se va pierde!

Că nu e pierdut Banatul și că el nu se va nimici niciodată, ne-au spus-o mănunchiul acela de oameni cinștiți, știutori de rostul lor în lume și cumpănitori ai vremii ticăloase prin care trecem. Ei ne-au spus-o. Acei cari au învrednicit pe un om demn, nevândut și pururi ascultător legilor mari ale lui Dumnezeu, de episcopia din Caransebeș, ne-au încredințat cu sufletele lor curate despre aceasta.

Tuturor acelora cari au făcut, cu inimile lor, opreliște guvernului maghiar de a-și țese miraculosul fir de paijen în biserica Banatului, li se cuvine cinste. Cinste și dragostea noastră trebuie să le-o dăm acelora cari n'au făcut târg cu biserica! Cinste și dragostea noastră se cuvine acelora cari au gonit din sfânta sfintelor, cu biciu de foc, pe toți nelegiuiții, cari au curățit casa Domnului de gunoiul și spurcăciunile Burdiste!

*

Și acum câteva învățături pentru noi: „Ia-ți patul tău și umblă“ a zis Christos și bolnavul care nu-și încredea puterilor lui, s'a sculat. Nimeni nu mai crede astăzi în minuni și ele n'au fost

niciodată altceva decât un tribut puterii sau al științei.

Nici noi n'am crezut și nu vom crede nici de aci înainte că mântuirea noastră trebuie căutată aiurea decât în noi înșine. Noua alegere dela Caransebeș vorbește cu deplină înțelegere, că numai dela noi, dela atitudinea noastră și dela felul cum vom ști să ne apărăm credința, limba și moșia noastră — atârână viitorul.

Legiuitori ca de-alde Apponyi și Andrassy poate să nască națiunea maghiară cu fiecare zi, unul. Și nici Siegestii spurcați, nici Moldovanii vânduți, precum nici Burdiștii îmbogăți și seci, — toți aceștia, cu tot bagajul lor compromis și rușinos, cu toată furia lor asiatică, nu vor putea clătina nici o fărâma din stânca mare și pururi încercată a Românișmului!

Și spre mai bună întărire a acestei stânci, pentru a-i asigura pacea dinăuntru și liniștea sufletului, — se impune astăzi, mai stăruitor ca totdeauna, credința noastră: *purificarea!* Neamul întreg trebuie să se învredniciască de o peme-nire. Intinsul lanurilor noastre trebuie ispitit cu o neîndurată plivire. Buruienile viernănoase trebuiesc smulse și aruncate. Vânduților trebuie să li-se dea partea lor și drept slujitorilor neamului, cinstea cuvenită!...

Ce luminos și cât de curată învățatură se desface din noua alegere! Cât de Sybolic și cât de adânc înțelegător ne vorbește nouă Caransebeșul: *«Curăță-ți și aerisează-ți tu, neamule Românesc, încăperile și sufletele tale ... și o să vezi de câtă lumină, de câtă căldură și de câtă putere, te va învrednici Soarele!*

D. Marcu.

Cancelarul al Imperiului German a fost numit von Bethmann. Ziarele au multe cuvinte de laudă pentru urmașul lui Buelow.

De altfel prietenia împăratului Wilhelm față de noul cancelar, cum și felul cuminte cum acesta s'a achitat de toate onorurile avute până acum, îndreptătesc măgulirile presei germane.

Politica calomniării.

Efectele vacanței parlamentare se resimt cu putere în viața noastră politică. Amânarea rezolvirii crizei a curmat combinațiile politice de cari era plină presa din țară. Pretutindeni domnește o liniște adâncă și prea întreruptă — din vreme în vreme — de născociri fanteziste, atât de obișnuite la compatrioții noștri maghiari.

Ne mai putând face combinații asupra crizei, ridicând la adresa naționalităților acuze de trădare de patrie, au profitat de vizita moștenitorului de tron la Sinaia ca să ne prezinte din nou drept niște oameni pentru cari nimic nu e sfânt: nici patrie, nici libertate, nici tron chiar. Moștenitorul de tron nu sosisse încă la Predeal și presa maghiară descoperise deja un atentat împotriva arhiducelui într'un ținut „curat românesc“. Ajuns în Sinaia, cu prilejul serbărilor de primire, presa maghiară a dat de urmele unui alt atentat împotriva flămurei țării... Și, în curând, din prilejul audienței Românilor ardeleni, o a treia conspirație urzită în Viena pentru a discredită înaintea moștenitorului de tron cavaleriasca națiune maghiară.

Și n'au trecut nici trei zile și toate senzațiile pressei maghiare s'au desmintit. Nu s'a săvârșit nici un atentat împotriva trenului regal, nici un atentat împotriva flămurei țării, nu s'a urzit nici o conspirație împotriva unității statului...

Știrile despre aceste „atentate“ au fost, însă, răspândite în toată lumea și înregistrate de toată presa europeană, — mai gata să înregistreze senzațiile născocite de biroul de presă al guvernului ungar, decât desmintirile întârziate ale aceluiaș birou.

E sistem, mult sistem în tactica aceasta de calomniare nepedepsită.

Ne aducem aminte de anii trecuți, de vremile când deputații naționaliști duceau, în parlament, luptă strașnică împotriva proiectului de lege a lui Apponyi. Nicicând nu răspândise biroul de

calea-i propriul său coșciug, intrând în spăimântătorul hangar.

Fiecare nu aruncă o ultimă privire printr'un mic acoperiș de sticlă înspre cer; nu se roagă cu buze de lut ca agonia-i să treacă și nu simte pe obrazu-i, cutremurătorul sărut al lui Caif.

II.

Timp de șase săptămâni soldatul nostru își făcù plimbarea prin curte în costumul său cenușiu ciorșăit: pe capu-i casheta de crichet iar pasu-i părea ușor și vesel; și nici odată n'am văzut un om fixând cu atâta intensitate ziua.

Nici odată n'am văzut om privind cu ochiul atât de intens micul cort albastru ce prizonierii numesc cer și înspre fiecare nour rătăcitor ce târă după sine lâna-i încălțată.

Dânsul nu-și frânge mâinile, cum fac oamenii smintiți încercând se renască Speranța, acest copil blestemat, în cripta negrei desperări, dânsul nu privea decât soarele și sorbea aerul dimineții.

Nu-și frângea mâinile, nici nu plângea și nu se chinuia, ci sorbea par'car fi conștient nu știu ce virtute anodină: din plămâni sorbea soarele par'car fi fost viu!

În celelalte suflete chinuite și eu, noi toți ce ne plimbam în curtea cealaltă uitaserăm dacă am făptuit multe sau puține rele, și observam cu o privire de întunecată mirare omul ce trebuia să fie spânzurat.

Și eră straniu la vedere, trecând cu mersu-i ușor și vesel, și eră straniu să-l vezi ținând ziua cu atâta intensitate, și eră straniu să cugeți că avea o asemenea datorie de plătit.

Căci stejarul și ulmul au un frunziș plăcut ce se ivește în primăvară: dar hidos la vedere este copacul-spânzurătoare cu rădăcina-i mușcată de vipere, căci verde sau uscat, un om trebuie să moară înainte de a înflori!

Locul cel mai nalt este scaunul de grație către care tind toate eforturile lumii: dar cine ar dori să se găsească cu cravată de cânepă sus pe eșafod și să arunce prin salba ucigașului ultima-i privire înspre cer?

E plăcut să dansezi în sunetul vioarelor când Amorul și Vieța sunt prielnice: a dansa în sunetul fluierelor și a lăutelor este delicat și rar: dar nu prea este plăcut să dansezi în aer cu un picior sprinten!

Astfel, cu ochii curioși și cu presupuneri înnebunitoare îl observam zi cu zi, și ne'trebam dacă fiecare dintre noi nu va fi asemenea, căci nimeni nu poate spune până la ce roșu iad poate sufletu-i să rătăcească.

Însfârșit omul mort nu se mai preumblă cu Preveniții, și am știut că s'a în picioare în îngrozitoarea cutie neagră în care vin acuzații și că niciodată în lumea duioasă a Domnului nu-i voiu mai vedea așa.

Ca două vapoare'n pericol ce trec pe furtună, ne-am întâlnit în cale: dar nu ne-am făcut nici un semn, nu am pronunțat cel mai mic cuvânt, nu aveam nici un cuvânt a ne spune, căci nu ne-am întâlnit în noaptea sfântă, ci în ziua rușinoasă.

Un zid de închisoare ne înconjură pe amândoi, iar amândoi eram desmoșteniți: lumea ne-a respins din inima-i iar Dumnezeu din îngrijirea sa: cursa de fier ce așteaptă păcatul ne-a prins.

III.

În curtea Datornicilor pietrele sunt aspre iar zidurile umede sunt nalte; aci respiră dânsul sub cerul de plumb și de amândouă părțile îl urmau Gardienii de frică să nu moară omul.

Sau se așeză în tovărășia celor ce pândeau groaza-i zi și noapte; ce-l pândeau când se scula să plângă sau când se încovoia spre rugă; ce-l pândeau ca singur să nu sustragă prada eșafodului.

Guvernatorul eră aspru la Regulament: Doctorul spunea că moartea nu este decât un fapt științific; iar de două ori pe zi Duhovnicul venea și lăsa o cârtică.

De două ori pe zi omul își fumă luleaua și bea oala cu bere: sufletul eră hotărât și în nici un colț frica nu se putea ascunde; adesea spunea că eră mulțumit că mâinile călăului se apropiau.

Dar pentru ce spunea asemenea lucru straniu, nici un Gardian nu îndrăzneă să-l întrebe, căci

pressă din Budapesta atâtea calomnii la adresa noastră ca în zilele acele.

E, înainte de toate, cazul măcelului dela Pánade.

Ziarele franceze și germane aveau toate aceiaș telegramă mincinoasă.

„Colonelul unui regiment în manevre, trecând prin Pánade, a fost insultat de către un învățător român. Ofițerii l-au alungat. Locuitorii români au atacat, însă, *otelul* (!!) unde descinseseră ofițerii. S'a sunat alarmă și trupele au fost nevoite să tragă în mulțimea răsvrătită...

Tot atunci se întâmplase, la Branicica, în comitatul românesc al Hunedorii, un atentat cu dinamită săvârșit împotriva unui tren. Toată lumea a fost alarmată: „Românii au voit să arunce în aier podul, ca neputând să vină armată, să poată măcelări populația maghiară“. La câteva zile se descoperă făptuitorii: nu sunt Români, nu e vorba de crimă politică. Biroul de presă nu desminte, însă, calomniile aceste. Străinătatea trebuie indusă în eroare.

Lângă Brașov se săvârșește un alt atentat împotriva trenului. Tot Românii au fost făptuitorii și acestui atentat. Telegramele biroului de presă fac roată prin lumea întreagă și presa străină publică telegramele: „Cititorii noștri își aduc aminte de atentatul săvârșit de Români împotriva unui tren din Ungaria. Eri, Românii au săvârșit un nou atentat de aceiaș natură...“ La trei zile e arestat făptuitorul: e un străin.

Statuia Regelui Matia, ridicată în o piață a Clujului, începuse să ruginească și să se surpe. S'au luat dispoziții de-a se umplea picioarele statuei cu plumb. Într'o zi, plumbul se varsă peste statuie și a doua zi gazetele știu despre un atentat săvârșit de Români împotriva statuei. Știrea zboară în străinătate, iar la câteva zile se constată, în mod oficial, că nu e vorba de atentat, ci de un simplu accident: din nebăgare de seamă s'a răsturnat cazanul în care se topia plumbul... Noi, însă, am rămas ponegriți.

În Arad, de pe palatul de justiție căzuse coroana Ungariei. Președintele tribunalului declară că maltărul de mult începuse să se desfacă de pe pereți și Coroana a căzut nefind bine ținută. Cu toate aceste ziarele maghiare afirmă că muncitorii români ausăvârșit „atentat“, iar biroul de presă „informează“ străinătatea despre cel mai nou atentat românesc.

Să continuăm?

Cine s'ar mai putea îndoi că ponegrirea poporului român se face cu sistem, după un plan binechibzuit? „Națiunea“ trebuie prezentată în străinătate drept un viguros element de cultură și disciplină, drept un far al civilizației în mijlocul unor popoare barbare: Români, Slovaci, Sârbi...

Iar dacă în vre-un ziar din străinătate apare un articol obiectiv, în care se spune adevărul asupra stărilor din Ungaria, — presa „națiunii“ are altă minciună: trădătorii de patrie umblă pe la redacțiile străine și plătesc cu bani grei publicarea acestor articole „înjurioase“...

Împotriva calomniării nu te poți apăra. Trebuie să aștepti ca timpul și evenimentele să le desmintească... Nici împotriva născocirilor mai recente n'avem să ridicăm proteste violente. Viitorul se angajează să desmintească el toate infamiile aceste, dovedind de partea cui a fost adevărul și dreptatea.

REVISTA POLITICĂ.

Complotul dela Sinaia. Audiența ce-a acordat-o moștenitorul tronului habsburgic, arhiducele Francisc Ferdinand, cu prilejul vizitei sale la Sinaia reprezentanților Românilor ardeleni stabiliți în România — nu le dă pace ziarelor din capitală. Fantezia, excitată de șovinism, a redactorilor dela ziarele din Pesta se pierde în sferile celor mai invențioase combinații. În frunte merge, de obicei, bine informatul „Pester Lloyd“, care — de câteori e vorba de chestiunea naționalităților — aduce articole cari ar fi proprii să scază vaza acestui ziar — dacă ar fi de bună credință.

Vorbind despre audiența Românilor ardeleni la arhiducele Francisc Ferdinand, un corespondent vienez al ziarului din chestie descoperă fi-rile unui „complot“ urzit de dl. Aurel C. Popoviciu în tovărășia naționalistului german Schwenhagen, fost proprietar al fostului organ pan-austriac „Gross-Oesterreich“, și a șefului de secție Schenpflug. „Într'un restaurant din Viena — zice numitul corespondent — acești trei domni au ținut sfat și au hotărît să aranjeze o mare demonstrație de simpatie pentru arhiducele Fr. Ferdinand — pe pământul României. Cheltuielile le-a suportat, firește, Lega culturală (sic!)“.

Orice desmintire a acestor „descoperiri“ e de prisos. Ziarul din Budapesta știe tot atât de bine ca și noi cât de fără temei sunt aceste informații tendențioase... În chestia naționalităților, însă, politica maghiară are întotdeauna nevoie de senzații și „P. Lloyd“ se pretează și el bucuros pentru scopurile acestei politici, care mână apa pe moara lumii financiare ovreiești — al cărei organ a fost și e și astăzi „P. Lloyd“.

Minciunile aceste se desmint ele însăși.

După medicii români — medicii cehi. Memoriul avântat, adresat lumii civilizate, prin care medicii români din Regatul liber al României expun motivele cari îi îndeamnă să nu ia parte la congresul internațional al medicilor ce va avea loc în Budapesta, — a aflat răsunet viu în lumea întreagă. Actul de înălțătoare solidaritate al medicilor din România a fost salutat cu simpatie mai ales din partea medicilor cehi din Boemia.

Ziarul „Narodni List“ din Praga publică și el un apel al medicilor cehi din Praga, în care aceștia sfătuiesc pe colegii lor din întreaga Boemie să nu ia parte la congresul din Budapesta. Medicii cehi arată suferințele fraților lor slovaci din Ungaria și sunt de părere că ar fi un act de uitare de sine să participe la serbările aranjate într'o țară unde dreptatea e răstignită. Medicii cehi mai protestează și împotriva dispoziției de-a nu se alcătui o secție națională cehă în sânul congresului.

Maghiarii urmează să-și câștige prieteni noi...

Solidaritate ruso-ungară. Șoviniștii maghiari jubilează... Rușii, a căror armată a înfrânt, la Sirio, revoluțiunea maghiară, — se apropie de maghiari și se declară solidari cu aspirațiile lor.

acela căruia îi este dată sarcina de gardian trebuie să-și puie lacăt pe buze și pe față-i o mască.

Căci altfel ar putea să se emoționeze, și ce ar putea să facă Mla Umană închisă'n Peștera Uci-gașilor? ce cuvânt de iertare ar putea în asemenea loc să ajute sufletul unui frate?

Cu un demers greoiu și legănat executam în jurul curței Parada Nebunilor! ce ne păsă! ne știam Brigada Diavolului și capete rase și picioare de plumb fac o mascaradă veselă.

Sfășiam fir cu fir frânghia gudronată cu unghiile noastre uscate și fusângerate; frecam porțile, spălăm scândurile, curățăm zăbrelele lucitoare și în grupuri săpuneam lemnăriile, ciocnind sgomotos găletele.

Coseam saci, spârgeam pietre și întorceam cârpa prăfuită: ciocneam gamelele, răcneam imnuri și asudam pe moară, dar în inima fiecărui teroarea era ascunsă, liniștită.

Atât de liniștită era încât fiecare zi se târa ca un val împiedecat de ierburi și uitam aspra soartă ce așteaptă pe înșelat și pe pungaș, până ce într-o zi, întorcându-ne dela vre-o corvoadă, trecurăm pe lângă o groapă deschisă.

Cu o gură enormă, gaura galbenă căscă după hrană vie; însă-și noroiul cerea sânge curței de asfalt însetat: și știurăm că înaintea zorilor aurii unul dintre noi se va legăna pe spânzurătoare.

Intrarăm deadreptul, cu sufletul atent la Moarte, la Groază și la Destin: călăul cu sacul

mic trecu, târându-și picioarele în neguri, iar fiecare prizonier tremură strecurându-se în mormântu-i numerotat.

În noaptea aceea coridoarele goale erau pline de forme îngrozitoare iar de sus în josul Orașului de Fier se simțeau pași ascunși ce nu se puteau auzi iar printre zăbrelele ce ascund stelele, fețe albe păreau că privesc, curioase.

Dânsul se odihnea ca omul ce doarme și visează pe iarba dulce a unei pajiști; gardienii îl examinau dormind și nu puteau să înțeleagă cum poate cineva dormi somn atât de liniștit cu călăul la doi pași.

Dar nu există somn când trebuie să plângă acei ce niciodată n'au vărsat lacrimi: de aceia noi — înșelătorii, frauduloșii, pungașii — veghiarăm nesfârșita veghie iar prin fiecare creier, pe mâinile-i de durere, chinul altuia se furișă, târător.

Vai, este îngrozitor să simți nelegiurea altuia! căci drept la suflet, sabia răului ne patrunde până la garda-i otrăvită, și ca plumbul topit fură lacrimile ce răspândirăm pentru sângele ce nu vărsaserăm.

Gardienii cu ghetete lor de păslă, se furișau prin ușile lănuite; prin ochiuri dâșii priveau, și vedeau, cu ochi de surprindere și de frică, forme cenușii pe sol, și să întrebau pentru ce ingenunchiau pentru rugăciune aceia ce niciodată nu s'au rugat.

Toată noaptea ingenunchiați ne rugarăm nebuni ducând doliul unui cadavru! Penele agitate de miază noapte erau ca pompoanele unui dric: și ca un vin acru pe un burete era savoarea Remușcărilor.

Cocoșul cenușiu cântă, cocoșul roșu cântă, dar nu mai veni ziua. Și chipuri întortochiate de spaimă se ghemuiră în colțurile în cari zăceau; și fiecare spirit necurat care se sbate în neguri de noapte, părea că se sburdălnicea dinaintea noastră...

(Va urma).

Din umbră...

Îmi cazi în suflet, dulce și curată
Fecioară!
Și cum izvoarele de munte
Ropotitoare,
Curg, îngândurând pământul, —
Frumusețile tale îngerești,
Răsar în inima mea —
Ca 'n noapte, florile cerului —
Cutremurându-mă!

Și-atâta lumină 'n adâncul meu întunecat
Aduce,
Și-atâta sete de viață, seamănă,
Chipul tău în mine, —
Încât nici soarele, nici moartea,
Nu au viața și lumina
Care mi-o torni în clipele-acele!

„Novoie Vremia“ din Petersburg, ocupându-se într'un articol de fond cu misiunea istorică a maghiarilor, combate teza că ei ar avea rolul de apărători ai germanismului împotriva slavismului. Istoria dovedește tocmai contrariul. Maghiarii au fost întotdeauna apărătorii slavismului contra Germanilor .. Rușii au făcut, însă, o mare greșală în 1848, când au contribuit la sugrumarea libertății din Ungaria. Această greșală se explică, însă, prin faptul că pe atunci Maghiarii i-au prigonit pe Slavii din Ungaria (! Atunci? Numai atunci?) Sentimentul de solidaritate ruso-ungară trebuie să renască, etc....

Solidaritatea ruso-ungară e foarte sugestivă. Liberalismul maghiar nu se deosebește întru nimic, de *cnuta* rusească.

Goană împotriva școlilor noastre. Comisiunea administrativă a comitatului Târnava-Mare a hotărât să „admonieze“ 38 de școli din comitat, pe motiv că nu s'au conformat legii școlare a lui Apponyi.

La propunerea inspectorului reg. de școli, comisiunea administrativă a comitatului Făgăraș a hotărât să prezinte ministrului de culte propunerea să „admonieze“ școala rom. gr. ort. din Zărnești și să ordoneze cercetarea disciplinară a învățătorilor români dela acea școală.

Motivele... lipsa de sentimente „patriotice“...

Libertatea de presă în Ungaria. Organul socialist „Adevărul“ din Budapesta, publică un tablou al osândelor cari s'au adus, în cele 14 zile din urmă, împotriva membrilor partidului social-democrat.

In răstimpul acesta au fost condamnați, pentru „agitatie“, 58 de socialiști la 18 ani și 24 zile închisoare și 4740 coroane amendă în bani.

Solidaritatea ruso-maghiară e firească...

Conflictul Peru-Bolivian. Agenția Havas află din La Paz că populațiunea nemulțumită cu sentința arbitrală dată de Argentina în privința proprietăților Boliviei și Perului, cere demisiunea ministrului de externe.

Războiu iminent. „Gazeta de Colonia“ află din Valparaiso că se crede acolo că în urma evenimentelor din La Paz, războiul între Peru și Bolivia este iminent.

Nici sbuciumul a o sută de vieți,
Nici liniștea vecinicii întregi,
Nici jocurile 'ngândurătorului Soare,
Nu pot da naștere
Flacărei,
De care supraviețuiește și moare
Sufletul meu, —
Ca luminile ochilor tăi cerești!

Nici tu, nici lumea dimprejurul tău,
Nici aceea care ispitește sufletele,
Nici ceea ce dă strălucire stelelor, —
Nu știți cât poate fieri amorul!
Și această taină
Care naște
Și care ca și vremea, mistuie —
Numai inima mea o culege!

Și dacă visurile și dragostea,
Nimienicia vieții și luna,
Marea și cerul,
Lumina și apele morții
Se măresc prin contemplare, —
E dureros
Că flacăra vieții mele 'ntregi
Jertfită ție,
Te-a păstrat rece, tăcută și nepăsătoare —
Ca Sfînxul egiptic!...

D. Decadensky.

Scrisoare.

Trecui pe lângă casa ta odată,
Te răsfațai cu crini sub ferești:
Eu am privit numai la tine, dragă,
Căci mai frumoasă decât crinii ești!

Ingândurate flori cătau la mine,
Și par'că mă 'ntrebau: Ce-am să le spui?
— O n'am nimic! Căci gura nu grăește
Din dorul ce mă arde, nimărui.

Ca să te uit m'am dus pe mal de ape
Ardeau și sus și jos numai vâpăi.
Dar n'am aflat dogoare mai aprinsă
Ca'n flacăra ce arde 'n ochii tăi!

Atunci, m'am dus rânit în fund de codru,
S'ascult cum șopote pârae 'n vad;
Dar te-am zărit în picurii de apă,
Ce de pe stâncă în genune cad.

Târziu... veneam trudit pe-aceiaș cale,
Amurg de toamnă se stingeă pe deal,
Iar glasul tău blajin din cale-afară,
L-am regăsit în doina din caval.

Când am ajuns în fața casei tale,
Am stat privind la crinii scuturați...
Și nu mai știu când am plecat de-acolo,
...În zori eram cu ochii lăcrâmați!

Const. A. Giulescu.

CRONICA LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ.

Veneția se modernizează. Orașul gondolelor, al serenadelor și-al iubirilor pătimașe, devine din zi în zi mai prozaic...

S'a stins vieța falnică Veneții!...

N'auzi cântări, nu vezi lumini de baluri...

Pe scări de marmoră, prin vechi portaluri
Pătrunde luna înălbind pereții...

Astăzi însă, nici luna nu mai pătrunde prin vechile portaluri, fiindcă i-a luat locul gazul aerian. O primărie lipsită de orice simțimant poetic vrea să condamne și gondolele, vestitele gondole venețiene... Un rival foarte periculos vine să le ia locul: bărcile-automobil. La început, se făcuse o înțelegere ca noul mijloc de transport să fie întrebuintat numai între hotelurile din Lido, la gară.

Apoi proprietarul unui hotel obținut de la municipalitate permisiunea de a se servi de-o barcă-automobil exclusiv pentru clienții săi; gondolierii protestară, dar li se răspunse că barca — nu făcea un serviciu public, ci privat. Acum câteva zile, lucrurile se cam încurcaseră: gondolierii siliseră pe turiști să debarce și să se urce în gondole. Dar, sosind la gară, turiștii refuzară să plătească, zicând că plățiseră acest transport în nota hotelului.

Chestiunea a fost dată înaintea consiliului municipal de către socialiști, cari, în această circumstanță, protejează un obicei vechiu; dar primarul, conservator, a spus că e timpul să se ridice gondolierilor monopolul, în interesul progresului.

...Cu alte cuvinte, Veneția va fi modernizată, ca Roma, pierzându-și astfel nota originală...

Știeam că Răvașul face „de toate“... dar că și „cugetă“ la asta nu ne-așteptam.

Și cum cugetă, mă rog?

O taină sufletească prea adânc ascunsă, vorbește dela sine“.

...Afurisit Siegescul, nu spune nimic despre „ascunsa“ lui prietenie cu părintele Dăianu... și ea tot iese la iveală!

Și mai cum?

„Când n'ai nimic în tine, când nu mai ai nimic, când nu mai ești nimic, și te dai altora — dai fraților tăi cu adevărat ceva din D-nezeu...“

Îți mulțumim, părinte Dăiene, îți mulțumim de serviciul acesta!... În ce privește „că n'ai

nimic în d-ta, că n'ai avut niciodată și că nu vei avea cât vei trăi“ nu eră de lipsă să ni-o mai spui. O înțelesesem noi de mult încă. Dar cu chestia că „ne dai prin atitudinea d-tale rușinoasă, ceva din Dumnezeuire“ — te rugăm să ne slăbești!

Te 'ncepe să te dai cât poțtești peste cap cu guvernul (după însuși spusa d-tale: „și te dai altora“)... și te 'ncepe să „scrii“ toate paginile și copertele Răvașului... dar în numele „fraților“, pentru Dzeu, nu mai „cugetă“!...

Celebrul critic Georg Brandes, adresează prin ziarul „Politiken“ un apel Stortingului norvegian ca să conserve ca un monument național, căsuța din Grimstad cu farmacia, în care Ibsen a fost ucenic și asistent de farmacist în prima tinerețe și unde își dădu seamă de vocațiunea sa și scrise prima sa lucrare „Catilina“.

Datorită insistențelor ibsenienilor, casa ce trebuia să fie dărâmată, va deveni proprietatea statului și va fi conservată generațiilor viitoare.

Maeterlink și soția lui, Georgette Leblanc, vor reprezenta pe „Macbeth“ de Shakespeare în mănăstirea veche Saint-Wandrille lângă Caubee. În August vor jucă piesa în această scenerie reală. Unele scene vor fi în curte, altele în sala de primire, altele în sufragerie (de pildă cea cu stafia lui Banco), altele în iatacul starețului, etc.

Alte decoruri nu vor fi, și publicul puțin numeros va urmări desfășurarea tragediei, schimbându-și și el locul de unde să privească. În scena banchetului, meseni vor fi unii din oaspeți.

Tainele toaletei la femeile egiptene. Într'un mormânt dela 1700 înainte Hr., a aflat arheologul Flinders Petrie un borcănaș de alabastru cu pomadă de dat pe obraz. Pomada imprăstie și azi un miros minunat. În secretul de sicomor, lângă mumie sub perne, o apărătoare împotriva muștelor și într'un coșuleț o alifie pentru făcut sprințele; un corn cu oleiu, o ceașcă plină cu stafide, alta cu curmale, etc. A găsit un cuțitaș de bronz, o cutie, un ghem de ață, ace, etc.

Mormântul eră într'o vale la miază noapte de mormintele faraonilor.

CRONICA EXTERNĂ.

Revoluția în Persia. Ne-a fost dat să trăim într'o vreme nespuse de frumoasă și de plină de învățăminte. Popoare, osândite a sluji ca material de mâna a doua, spre a înjgheba supușii puterilor mari, s'au trezit din somnul cel de moarte și din tembelia tradițională. Au înlăturat regimurile păcătoase cari foloseau unor inși, căror lăcomia nesăturată le-a întunecat judecata și i-a făcut să nu vază primejdia sau, dacă o vedeau, să fie așa de putrezi, încât să zică: „după noi, potopul!“

Iată Iaponia, care-a deschis drumul, s'a reformat, s'a pregătit și-a dovedit că și rasa galbenă poate întemeia state neatârinate, luând loc între puterile mari ale lumii. Iată Turcia, unde Turcii tineri ne-au dovedit că religia mohamedană nu e piedecă indetulătoare la introducerea civilizației europene și regimul libertății și dreptății poate înflori și 'n Turcia, pe cari unii diplomați o și împărțiau, căci alt chip nu mai eră, după ei, de-a o aduce pe calea propășirii, prin muncă ordonată și cinstită. Și cale a fost. Turcii tineri, adevărat turcii civilizați au umplut armata cu spiritul cel nou și au reușit a înfrânge uneltirile unui sultan bătrân, bogat și foarte dibaciu în tot felul de uneltiri. Greutățile, cu cari mai au de luptat sunt mari, dar cele învinse până acuma au fost uriașe, deci credem că va începe în Turcia o eră de pace și muncă rodnică. Chestia Orientului s'a isprăvit, pacea lumii e asigurată; o parte mare a Europei și-a Aziei s'a deschis civilizației.

Iată că și Persia nu se lasă mai pe jos. S'a glumit, când șahul răposat, a dat constituție, s'a crezut că e o idee ciudată, o toană de despot.

Dar iată că eră un partid care să sprijine libertățile și că șahul cel tânăr își perde tronul fiindcă nu și-a cunoscut nici oamenii nici vremea. Regimul jafului și a apăsării s'a isprăvit. Perșii vor lua loc, ca popor liber, alături cu Turcia nouă. Era de reforme și civilizare adevărată începe și în Persia, pe care Anglia și Rusia o împărțiseră în sfere de influență și pe seama căreia, Rusia căută o compenzare pentru înfrângerile din Răsăritul depărtat. Iată că tot spiritul care a pus armele în mâna Japonezilor lucrează și în Persia, dovedind puterilor cu planuri de cucerire, că Aziatici chiar — farano da se.

China arată și ea toată voința de-a se civiliza și de-a trăi neatârnată. Nu va trece mult și vai deacea putere care va socoti că și poate rotunji întinderea ce stăpânește cu bucăți tăiate din trupul Chinei.

În India cultura europeană va sili pe Englezi, ca și în Egipt, a da cât mai multă autonomie supușilor lor, punându-i în rândul oamenilor de mâna întâi.

Țăranul nostru.

— Părerii proprii. —

Țăranul român e desconsiderat, disprețuit și batjocorit de către toți străinii.

Faptul acesta atât de trist își află singura explicare acolo, că nu există popor mai nedemn de chemarea, datorințele și drepturile sale ca poporul nostru.

Țăranul român, în cea mai mare parte și fără considerare la starea-i materială, deci avut și sărac, e servil cu toții străinii, el în toate împrejurările dovedește cea mai condamnabilă aplicare spre sclavism, el nu are absolut nici o demnitate, el e de-o timiditate degradatoare.

Astfel, să nu ne uimească faptul, că țăranul nostru nu are nici o trecere, nici o vază, ci e obiectul de batjocură și dispreț a-l străinilor.

Un țăran mi-a spus odată, că cu ocaziunea unei pertractări la judecătoria, judecătorul i-a dat o palmă, ceea-ce a făcut pe acest țăran om voinic, puternic ca Ercules, să fugă într'un unghi al cancelariei, și se stea pitulat acolo, de teama, ca judecătorul acela să nu-l palmuiască din nou!

La orașe, aproape zilnic vedem, cum țărani noștri — *numai ai noștri* — sunt expuși insultelor celor mai revoltătoare, mai cu seamă din partea ucenicilor și a altor vagabonzi de stradă, cari să iau în urma lor adresându-le tot felul de cuvinte batjocuritoare, împreunate cu fluerături și diferite semne și gesticulațiuni vătămătoare.

Ce face atunci țăranul nostru? Nimic, absolut nimic! Cu cea mai mare liniște, indiferent de ce se petrece cu el, fără să zică un singur cuvânt, să protesteze, să își ia satisfacție, să își apere demnitatea, — își urmează calea, își caută de treabă.

Aceasta e o tristă și dureroasă dovadă, că țăranul nostru e prea obișnuit cu astfel de alaiuri și insulte, din care motiv el nu le dă nici o însemnătate.

Stărei acestea anormale și atât de nefavorabile și degradatoare prestigiului neamului nostru trebuie să i-se pună sfârșit; trebuie alungat întunerecul, acel întunerec sinistru, îngrozitor, în care stă legat, fără ca să poată face vre-o mișcare, țăranul nostru.

Lumină, lumina binefăcătoare a învățătorei, singurul mijloc de a înlocui răul cu binele, trebuie dată țăranului nostru.

Cu considerare la acestea, dacă despre starea culturală a țăranului, am face un bilanț — *un bilanț drept, care se corespunde realității* — pasiva, în mod îngrozitor ar fi mai mare decât ac-

tiva, ea ar fi aproape nevizibilă, ar trebui privită cu microscopul.

Și într'adevăr, ce se face la noi pentru luminarea, pentru cultivarea țăranului?

Puțin, foarte puțin!

Dacă nu am avea „Asociațiunea“ atunci s'ar putea zice că nu se face aproape nimic.

Toată activitatea în direcția aceasta se poate reduce la prelegerile populare cunoscute și la conferențele ținute cu ocaziunea adunărilor cercuale a mai susnumitei instituțiuni culturale.

E drept avem foi „*pentru popor*“, dar aceste ziare — cari, din unele puncte de vedere își au însemnătatea lor — nu sunt scrise astfel ca să fie înțelese de țărani, apoi conținutul lor încă lasă foarte mult de dorit, pentru că se publică astfel de lucruri, *din cetirea cărora țăranul cu foarte puțin, iar de multeori cu nici un folos nu se alege.*

De ex., ce trebuință are țăranul nostru să cunoască în toate amănuntele frământările partidelor politice ungurești, sau alte evenimente politice din România și alte țări?

Pentru toate acestea ar fi de ajuns câte o notiță scurtă iar nu coloane întregi. Ce să se zică apoi la aceea când o foaie de acestea publică articole științifice și filozofice?

Ce serviciu se face bietului țăran cu astfel de publicațiuni? Sau cu publicarea în întregime a discursurilor parlamentare a deputaților noștri? Aceste discursuri lucru de sine înțeles, sunt în stil academic, și țăranul nu le poate pricepe. De ce nu se publică numai extrase scurte, scrise într'o limbă pricepută de toți?

Inseamnă acestea *educarea* poporului?!

Foile noastre pentru popor, să publice lucruri cari în primul loc și deadreptul privesc pe țăran, din care el poate lua învățătură.

Foarte mult bine apoi s'ar putea face țăranului și din partea preoților și învățătorilor noștri, cei dintâi cu ținerea de predică în biserică, iar cei de pe urmă cu ținerea de prelegeri populare.

Dar, cu durere trebuie să vedem, că nici preoții nici învățătorii nu fac aproape nimic în această privință.

Avem comune și cu 4 preoți și 4—6 învățători, dar unde nu se ține absolut nici o predică (afară de cetirea obicinuitelor pastorale) sau prelegeri.

Și de ce mai cu seamă preoții, nu ar putea, *în fiecare Duminică și sârbătoare să țină câte-o predică, în care sistematic să se vorbească de toate mizeriile, la care e expus țăranul nostru?*

Alex. Țintariu

ȘTIRI.

Regele Carol al României decorează pe Buelow.

Ziarul „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ scrie următoarele: Regele României a adresat principelui de Buelow o telegramă în care zice: Cu cel mai mare regret văd pe alteța voastră părăsind înalta însărcinare pe care a-ți îndeplinit-o în mod atât de eminent. Puteți privi cu mulțumire o lungă serie de ani în timpul cărora ați lucrat pentru întărirea și propășirea împărăției germane, adeseori în împrejurări foarte grele. Raporturile intime cari mă unesc de îndelungați ani cu vechea mea patrie și pe cari v'ați luat grija particulară de a le cultiva, vă asigură și în viitor sentimentele mele cele mai amicale. Primiți mulțumirile mele cele mai sincere pentru caldul interes ce ați arătat neîncetat țării mele care știe să prețuiască înțeleapta politică pe care ați condus-o cu o mână fermă. Ca amintire a raporturilor noastre personale de ani de zile, rog pe Alteța Voastră să binevoiască a primi ordinul care poartă numele meu.

Scotus Viator la Slovaci. Plecând dela noi, dl Watson s'a oprit pentru câteva zile la Viena, de unde a pornit apoi în Slovăcime ca să-și cerceteze și aici prietini săi mulți. Slovaci din Furiet-Sveti-Martin au dat din acest prilej un banchet în onoarea distinsului publicist englez, care a ridicat un toast avântat în sănătatea poporului slovac „iubitor de cultură și progres ca nici un alt popor.“

Relatând despre acest banchet, un ziar românesc din capitală (care are serviciu telegrafic și telefonic special) spune că dl Scotus Viator a fost condus de poetul român Octavian Goga....

Dacă nu l-am fi văzut pe directorul nostru zi de zi, am fi dat crezământ ziarului român din Capitală cu „serviciu telegrafic și telefonic special“... Așa, însă, suntem nevoiți să desmintim acea telegramă specială.

Abdicarea Șachului. Din Teheran se telegrafiază: Azi după amiază colonelul Liatkov a plecat spre parlament unde au avut loc ultimele tratative.

Pacea s'a încheiat. Va fi numit un nou guvern în care Siphdar va fi numit ministru de război și prefect al orașului.

În această calitate el a invitat pe colonelul Liatkov să ia de urgență măsurile necesare pentru restabilirea ordinii.

Șahul a abdicat.

Preocuparea de căpetenie este acum numirea unei regente pentru fiul minor al șachului.

În sânul populației e un entuziasm de nedescris. Pe străzi au loc mari manifestații.

Ziarele anunță, din Teheran, din bună sursă, că Anglia și Rusia s'ar fi unit pentru abdicarea șachului.

Anglia cere numirea lui Zill-Es-Sultane, un unchi al actualului șach, ca viitor șach al Persiei sau cel puțin numirea lui ca regent al fiului minor care va fi proclamat ca șach. Zill-Es-Sultane se află actualmente la Viena și voi să plece la Teheran. După sfaturile primite din Londra, el așteaptă însă desfășurarea evenimentelor.

„Gazeta de Colonia“ află din Teheran ora 5 după amiază, că s'a încheiat pacea acolo: brigada de cazaci de sub comanda colonelului Liatkov va rămâne, un nou guvern va fi format. Siphdar va primi portofoliul războiului și va fi totdeauna și prefect al orașului. Siphdar a și dat colonelului Liatkov primele ordine pentru restabilirea liniștii în oraș. Șahul a abdicat.

Un regent va fi numit probabil, până la majoratul principelui moștenitor Admed Mirza.

Populația orașului manifestă o mare bucurie.

Ziarul „Daily Telegraph“ judecă cu mult pesimism chestia persană. Dacă luptele vor mai dura mult ambele partide vor pierde puterea.

În tot cazul încă o săptămână de lupte, va provoca foamete generală

Câteva din porțile orașului sunt încă în mâinile adeptilor șachului.

Măcelari români în Sibiu. În strada Faurului, sub numărul 6, doi români harnici au deschis două măcelării mari, întocmite pentru vânzarea a tot felul de carne. Harniciiăștia de români sunt măcelarii din Turnișor dnii Coman Măzgat și Ioan Radu, bine cunoscuți în cercuri largi.

Românii din Sibiu, credem, vor da tot sprijinul lor acestor muncitori, încurajând începuturile aceste de independență economică....

Panorama universală a dlui I. Barbu, instalată pe promenada Bretter, continuă să atragă tot mai mult lumea iubitoare de călătorii și frumuseți. În săptămânile din urmă panorama ni-a înfățișat vederi pitorești din Grecia, Corfu, America de Nord, Iaponia, iar acum oferă o serie de tablouri admirabile din Italia de nord.

Panorama aceasta merită să fie cercetată de toți ceice petrec măcar o zi în Sibiu.

Rechemarea ministrului sârb la Sofia. Guvernul sârb a hotărât rechemarea ministrului plenipotențiar Simici care începuse tratative cu ministrul de externe al Bulgariei relativ la încheierea unei alianțe sârbo-bulgare, fără a avea autorizarea guvernului său.

În decursul acestor tratative, ministrul de externe bulgar făcuse cu privire la Macedonia câteva declarațiuni jicnitore pentru aspirațiunile naționale ale sârbilor.

Urmașul lui Simici, va fi probabil Gavrilovici, actualul consilier de legațiune din Constantinopol.

Țarul mulțumește populațiunii din Basarabia. Cu prilejul serbării jubileului de 200 ani a victoriei dela Poltava, guvernatorul Basarabiei, contele Kaucrin, a trimis țarului o adresă telegrafică de omagiu.

La această adresă țarul a răspuns prin următoarea telegramă din Kiev, pe adresa guvernatorului:

„Mulțumesc din inimă populațiunii, tagmelor și funcționarilor guberniei incredințată dv., pentru rugăciunile și sentimentele exprimate cu prilejul marelui zile de amintire a victoriei strălucite de la Poltava. Nicolae.“

Aviz. Dela Școala Comercială Superioară Română din Brașov primim următorul Aviz pentru anul viitor:

„Anul școlar 1909/1910 se va începe la 1-a Septembrie v. 1909. Inscriverile se fac de Direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v.

Pentru a se împiedeca o aglomerare prea mare de elevi în clasa I-a comercială și a se putea face o selecțiune mai bună a lor, conferința a adus următoarea hotărâre:

1. Prenotările pentru înscriere în clasa I. comercială să se facă în fiecare an prin adresă în scris până în 15 August st. v. la Direcțiune.

2. Lista celor prenotați să se pertraceteze în conferința de începere a anului școlar, în care se va decidă eventuala primire sau respingere.

3. Sub nici o împrejurare să nu se primească în clasa I. comercială un număr mai mare de elevi, decât cel admis de regulament, adică 40 de elevi.

4. Cei neinsinuați până la terminul fixat în punctul prim, precum și cei-ce nu vor prezenta la însinuare atestatele convenite, pot fi primiți la școală numai în cazuri de tot excepționale.

În clasa primă pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot produce atestat de trecere din clasa IV gimnazială, reală sau civilă, dela o școală publică. La înscrierea tuturor se cere atestat școlar și atestat de botez.

Examenele supletorii și de emendare se vor ține în 1, 2 și 3 Septembrie v. Cei ce vor întârzia atât dela acest examen, cât și dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza întârzierii. Examenele de privațiști se vor ține în 5 Septembrie v. Aceștia au însă a se insinua în persoană la direcțiune cel mult până în 1-a Septembrie v. Privațiștii au a plăti la direcțiune taxele pe un an școlar cu 74 coroane și taxa de examen de 80 coroane, deja la însinuare pentru examen.

Taxa de primire e 8 coroane, didactru 60 coroane și alte taxe 6 coroane, și trebuie să plătească la înscriere cel puțin jumătate, iar până în Februarie restul. Elevii, cari nu-și vor achita la timp taxele, vor fi opriți dela cercetarea cursurilor.

Elevii de confesiuni streine decât cea română greco-orientală și greco-catolică plătesc didactru dublu.

Fiecare elev va mai plăti pe seama fondului de penziune al profesorilor încă o taxă de 10

coroane, o taxă edilă de 20 coroane pentru zidirea școlii, iar pentru excursiunea școlară și alte trebuințe suma de 6 coroane.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile și recvizitele necesare, nouă și în bună stare, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și recvizite și folosirea de cărți vechi și ne corăspunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alături cu numele elevului.

Chipiul și uniforma proprie a școlii comerciale se recomandă a se procura deja în prima lună de școală și se impune în mod obligatoriu tuturor elevilor din școala comercială. Forma și culoarea se pot afla dela direcțiune.

Pentru ori ce informațiuni mai detaliate părinții și tutorii școlărilor să se adreseze la direcțiune.“

Svon de rășoiu greco-turc. Un tren special cu muniții a plecat ieri din Uescub spre frontiera grecească. În oraș se svonește că rășoiul cu Grecia e inevitabil.

Un ziar creștin-social despre vizita arhiducelui. „Vaterland“, ocupându-se de vizita arhiducelui Francisc Ferdinand la Sinaia, spune între altele că acest voiaj n'a fost pe placul Uгурilor, deoarece înțelegerea stabilită între Viena și București nu va rămâne fără efect asupra chestiunii Românilor din Ungaria.

Criza cabinetului grec. Neașteptata cădere a guvernului grecesc se explică prin generala nemulțumire din cauza politicii economice și interne. Retragerea cabinetului s'a grăbit și prin faptul că ofițerii greci au început să facă politică militantă.

Rhallys a declarat regelui că primește a formă cabinetul cu condițiunea imediatei dizolvări a Camerelor. Regele a obiectat însă că ar fi preferabil, din cauza chestiunii cretane, ca dizolvarea să aibă loc mai târziu.

Se svonește că d. Rhallys ar fi declinat atunci misiunea de a formă cabinetul.

La prânzul dat în onoarea misiunii otomane, Regele a toastat pentru Sultan. Membrii misiunii au primit crucea „Salvatorului“.

De ce a demisionat guvernul grec? „Vossische Zeitung“ află din Atena că guvernul a fost nevoit să demisioneze din cauza neînțelegerilor ce s'au ivit între guvern și Coroană cu privire la mișcarea tinerilor ofițeri. Primul ministru și majoritatea membrilor cabinetului cerea să se aplice ofițerilor revoluționari o pedeapsă exemplară, însă regele având în vedere indispoziția poporului față de guvern, n'a consimțit la această propunere.

Relație oficială a biroului telegrafic ungar asupra vizitei Arhiducelui. Oficiul „Budapester Telegraphen-Correspondenz-Bureau“ se ocupă din nou de vizita Arhiducelui Franz Ferdinand și soției sale la Sinaia și constată că primirea ce li s'a făcut înalților oaspeți de către familia regală a României, de persoanele competente cât și de populație a fost dintre cele mai cordiale. Această primire simpatică n'a putut fi turburată de svonurile răspândite în privința pretensei insultări a steagului austriac și ungar.

În ce privește deputațiunea românilor transilvăneni, ea n'a predat Arhiducelui un memoriu, ci numai o adresă de omagiu, fără tendință politică. Politica n'a fost atinsă nici măcar în conversația ce a urmat între Arhiduce și membrii deputațiunii.

Suntem în măsură de a confirma aceasta în baza informațiunilor noastre autentice, adaugând că dl Aurel Popovici care lipsește de câțva timp din România n'a făcut parte din acea deputațiune.

Arhiducele n'a primit alte deputațiuni pentru simplul motiv că nu s'a manifestat din nici o parte o asemenea dorință.

Sub astfel de împrejurări nu este necesar să mai accentuăm că între membrii ambasadei austro-ungare din București nu poate fi o deosebire de vederi în ce privește oportunitatea primirii românilor transilvăneni.

Correspondența citată își exprimă speranța că ziarele serioase vor fi d'acl înainte mai prudente față de știrile răspândite de ziarele de senzație.

Proclamarea noului șah. „Times“ află din Teheran că urcarea pe tron a tinărului șah (un copil de 11 ani) nu s'a petrecut fără oare-cari greutăți. Când reprezentantul Rusiei comunică familiei Șahului că naționaliștii vor ca șah pe fiul cel mai mare al detronatului șah, acesta s'a împotrivit împreună cu soția sa, care de asemenea nu voia să se despartă de fiul ei favorit. Ei propuseră pe copilul lor cel de al doilea. Când li s'a comunicat că aceasta nu e cu puțință izbucniră în lacrimi. Toată familia Șahului plângea cu șiroaie de lacrimi.

În cele din urmă, când șeful naționaliștilor revoluționari și-a exprimat speranța că noul Șah va fi un monarh harnic, atunci micul șah răspunse: „Da, da, am să fiu“. Mama șahului are drept să locuiască cu fiul său.

Groznică nenorocire din Neapole. Eri seară, în str. San Vito din Neapole terasa unei case cu trei etaje s'a prăbușit provocând prăbușirea etajelor inferioare. Familia cismarului Flanti care locuia la stradă a fost îngropată de vie pe când sta la masă. Pompierii și trupele au sosit spre a da ajutoare. S'au scos de sub dărâmturi cadavrele soților Flanti și cadavrele a două copii. O fată a lor a scăpat cu răni ușoare.

Fostul sultan nu va fi dat judecâței. „Magdenburger Zeitung“ află din Constantinopol că consiliul de miniștri a respins definitiv propunerea tribunalului militar relativ la darea în judecată a fostului Sultan.

Ce cred cercurile diplomatice Germane despre chestia Cretei. Cercurile diplomatice germane sunt convinse că chestiunea cretană nu va da loc la un conflict serios între Turcia și Grecia, cu toate că ultima notă a Turciei avea un limbaj destul de categoric. Turcia nu va face nici un pas care s'ar putea considera ca o retragere, însă cu toate acestea sunt speranțe că silințele persoanelor cari doresc o soluție pacinică vor fi încoronate de succes.

Agricultorii din Bucovina sunt pentru convenția comercială cu România. Moșierii și agricultorii din Bucovina, în număr de mai multe mii, au ținut o întrunire în chestiunea convenției comerciale cu România. S'a votat o moțiune, prin care se accentuează necesitatea încheierii acestei convențiuni. Întrunirea se declară de acord cu proiectul convenției și al legii de autorizare și invită pe deputatul Isopescul să intervină pentru rezolvirea cât mai grabnică a acestei chestiuni.

Groznicul uragan din New-York. Un uragan teribil s'a deslănțuit ieri asupra orașului. Multe yachturi și bărci au fost răsturnate; 20 de persoane s'au înecat în mare.

O societate de excursioniști se refugiase sub o verandă, care fiind dărâmată de furtună, a îngropat societatea sub ea; 90 de persoane au fost grav rănite.

O intenție a guvernului sârb. Un ziar german află din Belgrad, că după cum se svonește, guvernul sârbesc proiectează ca să trimită militari speciali la toate manevrele mai mari din Italia, Franța, Rusia, Anglia și Austria.

Noi execuții la Constantinopole. Azi dimineață s'au executat în Stambul 13 persoane printre cari generalul Cerkes Mehmed, aghiotant și șef al revoluției secrete a fostului sultan; generalul Iusuf, excomandant la Erzerum; dervișul Wah beti, fondatorul Uniunii Mahometane, doi coloneli, 2 locotenenți, 3 soldați și un funcționar al Porței.

Wahbeti făcea rugăciuni pe când fu luat și condus la spânzurătoare. Una dintre spânzurători era așezată în fața parlamentului, iar cealaltă înaintea casei lui Scheffet Pașa. Aci au fost executați cei doi generali, adică generalul Cabalacal Mehmed Cercez, fostul adjutant al lui Abdul Hamid și lângă el generalul Iussuf pașa, organizatorul răscoalei din Erzerum.

Consiliul de războiu a achitat pe editorul „Ikdamului“ condamnând la exil pe viață pe șeful redacției Ali Kemal.

Un ministru pălmuit de un fost deputat. În curtea senatului francez s'a întâmplat zilele trecute un caz nostim: fostul deputat Charles Bos, reproșind ministrului finanțelor dl Caillaux de a-l fi pus pe nedrept în cauză în cursul discuțiunii convenției maritime la Cameră, a lovit de douăori cu palma peste obraz pe Caillaux.

Ministrul a replicat tot... pălmuiindu-și agresorul.

Dealtfel așa zisa „civilizație“ nu pierde nimic... pălmuiască-se și regii, nu numai miniștrii!

Poșta Redacției.

Dlul Al. B. Ce nu se trimite la tipografie, la noi, se trimite la... coș. „Poporul român“ nu se poate publica. Atât mai avem și noi bun... și D-ta?...

Ne plac alte observații ale D-tale... și noi numai pe-acele le-așteptăm.

Proprietar-editor: OCTAVIAN GOGA.
Red. responsabil: DEMETRU MARCU.

„GEOGEANA“, institut de credit și economii, societate pe acții — în Geoagiu (Algyógy). —

Primește depuneri spre fructificare:
Cu 4½%, dacă anunțul e scurt.
Intrucât permite starea cassei, aceste se replătesc și fără anunț.

Cu 5%, dacă sumele sunt cel puțin de 500 cor. și termenul de anunț 15 zile.

Cu 5½%, dacă se depun sume de 1000—2000 cor. cel puțin pe 1 an, cu anunț statutar.

Sume mai mari, după învoeli speciale.
Depuneri de ale corporațiilor culturale se retribuesc cu 6%.

Darea de interese o plătește institutul.

Interesele se capitalizează de două ori pe an: în 30 Iunie și 31 Decembrie.

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă, ori prin mandate de cec. De asemenea punem la dispoziția celor doritori cassete de economizare.

Direcțiunea.

Cassa de păstrare (reuniune) — în Săliște. —

Primește depuneri spre fructificare cu 4%, pe lângă un termen de anunț mai lung cu 4½%, iar depuneri mai mari cu 5%

Depuneri se plătesc, după starea cassei și fără anunț.

Darea de camete o plătește institutul.

Depuneri și ridicări se pot face și pe cale poștală cu cecuri.

Imprumuturi acordă pe cambii, pe obligațiuni cu caventați, pe ipotecă precum și ca credite de Cteurent pe lângă asigurarea ipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 8% și 6% netto după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

Direcțiunea.

„Cassa de păstrare în Mercurea“ — societate pe acțiuni. —

Primește depuneri spre fructificare cu interese de 4½%, dela Cor. 1000— în sus pe lângă anunț de 180 zile cu interese de 5%, iar dela suma de Cor. 10,000 în sus cu anunț de 360 zile cu interese de 5½%.

Interesele după depuneri se capitalizează de 2 ori pe an, și anume la 30 Iunie și 31 Decembrie st. n.

Darea de interese o plătește institutul separat.

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă.

Acordă **imprumuturi** pe cambii; cambii cu acoperire ipotecară; obligațiuni cu caventați; pe ipotecă; credite de cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau hârtii de valoare (acții dela bănci și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 6½%—8%, fără nici o proviziune.

19—20

Direcțiunea.

Fără concurență.

Spre binevoitoare cunoștință!

Am onoare a aduce la cunoștința O. P. din loc și jur, cumcă am deschis în localul meu pe Bretter, piața Hermann, casele Consistoriului o

♦ PANORAMA ♦ UNIVERSALĂ PERMANENTĂ

unde se poate vedea vederi pitorești și călătorii științifice prin toată lumea.

In fiecare săptămână se vor schimba seriile.

Deschis în fiecare zi dela 9 a. m. până la 10 ore seara.

Prețul intrării a persoană — 30 fil.

Studenti și elevi — 20 „

10 bucăți bilete K 2 — „

5 bucăți bilete „ 1.20 „

Elevi corporativ sub conducerea unui superior în zile de săptămână până la 5 oare d. a. 10 fil.

Cu toată stima: I. Barbu.

Expoziție permanentă.

Sistem nou de lumină Electric cu Automat.

Călătorii prin toată lumea.